

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -10- 18

Dnr 050-390-2007/08

Stockholm 2007-10-18

**Anmälan om granskning av regeringens handläggning av  
utförsäljningen av statliga företag**

Utförsäljningen av sex statliga företag är ett projekt som, när det väl är genomfört, inte går att återkalla. Själv är jag i sak motståndare till utförsäljningarna, men argumentationen i sak får förs redan i annan ordning. Med tanke på de mycket stora värden som de statliga företagen representerar blir minsta snedsteg mycket kostsamt för statskassan. Det är därför avgörande att utförsäljningarna när de nu genomförs också handläggs på ett mycket grannliga sätt av regeringen. Mycket tyder dock på att så hittills inte skett.

Den 14 december 2006 beslutade regeringen att Mats Odell skulle sköta utförsäljningen av de statliga företagen. "Vi har skapat en väldigt bra organisation för detta" sade Mats Odell vid en presskonferens samma dag. "Det är oerhört viktigt att den sker på ett grannliga och bra sätt" fortsatte han. "Det är viktigare att det sker på ett bra, noggrant och genomtänkt sätt än att det går fort" fortsatte Odell. Med vid presskonferensen var även vice statsminister Maud Olofsson.

Nu, drygt 10 månader senare, har hela den organisation som Mats Odell och regeringen skapat för att sköta utförsäljningarna helt rasat samman. Riksrevisionen har dömt ut hanteringen av ärendet som grundlagsvidrig och nyckelpersoner i tjänstemannaorganisationen har avgått då de upplevt att regeringens agerande gjort det omöjligt för dem att kunna sköta sitt uppdrag på ett seriöst sätt. En investmentbank som fått uppdrag att sälja två av bolagen har dessutom hoppat av sitt uppdrag. Att hela utförsäljningsprocessen är illa skött från den politiska ledningen i regeringskansliet är uppenbart för alla.

Frågan är dessutom om utförsäljningsprojektet är handlagt med tillräcklig omsorg ur konstitutionell synvinkel. Redan när Riksrevisionen i maj varnade för att regeringen bröt mot grundlagen blev den delen av ärendet anmält till konstitutionsutskottet för granskning. När det sedan uppdagades att finansdepartementet kringgått gällande ramavtal för PR-tjänster i samband med försäljningen blev också detta anmält. Även den försäljning av TeliaSonera aktier som skedde i våras har anmälts för granskning. Men det finns tyvärr ytterligare frågetecken som är relaterade till hur utförsäljningsärendet hanterats i regeringskansliet.

När finansinspektionen den 27 september i år kom med sin rapport avseende granskningen av investmentbanken Carnegie blev det uppenbart för alla att


verksamheten där inte fullt ut bedrivits i enlighet med gällande lagar och regler. I den organisation som inrättats på regeringskansliet för sköta om utförsäljningen av de statliga bolagen ingick den 27 september både den förre VD:n på Carnegie Karin Forseke och Urban Funered, med tidigare ansvar för regelefterlevnad på Carnegie. Karin Forseke var ordförande för de råd som skulle bistå Mats Odell i försäljningarna och Urban Funered var nyutnämnd statssekreterare hos Odell med ansvar för utförsäljningarna. Efter finansinspektionens rapport valde de dock snabbt att avgå från sina uppdrag och Carnegie hoppade av det försäljningsuppdrag man fått tidigare under våren. Mats Odells var som ansvarigt statsråd fullständigt passiv under dessa dagar.

Hela denna händelseutveckling väcker en rad frågor ur en rent konstitutionell synvinkel:

- Hur har upphandlingen av investmentbanker som ska sköta om utförsäljningen gått till? Speciellt bör granskas om de tidigare anställda på Carnegie varit delaktiga i handläggningen av de uppdrag som Carnegie fått och i vad mån ansvarigt statsråd känt till och sanktionerat detta.
- Det bör också granskas på vilka kriterier det råd som tillsatts på finansdepartementet för utförsäljningarna utsetts. Med den sammansättning rådet har finns kopplingar som gör att intressekonflikter har uppstått och kan komma att uppstå. Här är frågan om ansvarigt statsråd vidtagit tillräckliga mått och steg för att försäkra sig om att rådets medlemmar är opartiska i sin gärning och att jävssituationer inte kan uppstå samt om detta varit ett kriterium i samband med rekryteringen.
- Vilken kännedom om Finansinspektionens utredning fanns i regeringskansliet vid tidpunkten för Urban Funereds utnämning och hur påverkade detta regeringens beslut att utnämna honom till statssekreterare? På vilket sätt försäkrade sig ansvarigt statsråd om att regeringsärendet om anställning av statssekreterare Urban Funered var berett i tillräcklig omfattning.
- De tre punkterna ovan bör självklart också granskas ur den aspekten att även näringsdepartementet med ansvarigt statsråd och regeringen som helhet varit delaktiga i hanteringen av frågorna. Utnämningen av en statssekreterare sker på ett regeringssammanträde det är därför relevant att granska regeringens beslutsunderlag inför anställningen av Urban Funered som statssekreterare. Särskilt statsministerns delaktighet i utnämningen av Funered bör bli föremål för granskning. Detta då Mats Odell själv i Kristdemokraten den 12 oktober 2007 hävdar att utnämningen samordnades i regeringskansliet och att Funereds "...cv skickades som sig brukligt är till statsrådsberedningen. Ingen i regeringskansliet ifrågasatte utnämningen."

I ljuset av vad som hänt de senaste veckorna vore det underligt om inte konstitutionsutskottet granskade utförsäljningsärendet även ur de aspekter som angivits ovan. Frågan om att bredda granskningen i denna riktning har väckts redan i mitten av september i konstitutionsutskottet av dess socialdemokratiska ledamöter. Den borgerliga majoriteten har i dag avvisat dessa förslag.

Därför begär jag att konstitutionsutskottet granskar statsrådet Mats Odells och hela regeringens tjänsteutövning i samband med utförsäljningen av de sex statliga företagen Nordea, OMX, SBAB, TeliaSonera, Vasakronan och Vin& Sprit och handläggningen av samtliga de regeringsärenden som hör samman med försäljningen och den organisation som skapats för den.



Alf Eriksson